

Şubat 2024

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

IMF Küresel Ekonomik Görünüm raporunun Ocak ayı güncellemesinde dünya ekonomisi için 2024 yılına ilişkin büyüme tahminini %3,1'e yükseltti.

ABD ekonomisi 2023'ün son çeyreğinde yıllıklandırılmış olarak %3,3 ile tahminlerin üzerinde bir büyüme kaydetti.

Fed 31 Ocak'ta sona eren toplantısında politika faizini değiştirmeyerek %5,25-%5,50 aralığında tutarken, Fed Başkanı Powell'ın açıklamaları paralelinde piyasaların faiz indirim beklentileri ötelendi.

Euro Alanı ekonomisi öncü verilere göre, 2023'ün son çeyreğinde çeyreklik bazda yatay bir görünüm sundu. Ocak ayına ilişkin çekirdek TÜFE verileri bölgede enflasyonun yavaşladığının sinyalini verdi.

ECB gösterge niteliğindeki faiz oranlarını değiştirmeyenken, Lagarde'ın açıklamaları faiz indirimlerinin yakın zamanda başlamayacağına işaret etti.

Çin ekonomisi 2023 yılında %5,2 ile beklentilerin bir miktar altında büyüdü. Ülkede ekonomi yönetimi toparlanmayı desteklemek amacıyla zorunlu karşılık oranlarını düşürme kararı aldı.

Ocak ayında petrol fiyatları jeopolitik riskler ve ABD ekonomisine ilişkin olumlu veri akışı paralelinde yükseliş kaydetti.

Türkiye Ekonomisi

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Kasım 2023'te aylık bazda 0,4 puan artışla %9,0 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde işgücüne katılma oranı %52,9 ile son 16 ayın en düşük değerini aldı.

Kasım'da sanayi üretim endeksi mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre aylık bazda %1,4 azalırken, takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre yıllık bazda %0,2 ile sınırlı bir artış kaydetti.

İSO Türkiye İmalat PMI Ocak'ta 49,2'ye yükselmekle birlikte art arda yedinci ayda eşik değerinin altında kalarak sektörün faaliyetlerindeki zayıf seyrin devam ettiğine işaret etti.

Kasım'da cari açık, taşımacılık ve seyahat gelirlerindeki azalışın da etkisiyle 2,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşirken, 12 aylık kümülatif verilere göre 49,6 milyar USD'ye indi.

2023 yılında merkezi yönetim bütçe açığı 1,4 trilyon TL düzeyinde gerçekleşerek OVP'de belirlenen yılsonu bütçe açığı hedefinin %84,2'sini oluşturdu.

Ocak ayında TÜFE aylık bazda %6,70 artarken, yıllık tüketici enflasyonu %64,86 oldu. Yurt içi ÜFE aylık ve yıllık bazda sırasıyla %4,14 ve %44,20 ile manşet TÜFE enflasyonunun altında artış kaydetti.

TCMB yılın ilk toplantısında politika faizini piyasa beklentileri doğrultusunda 250 baz puan artırarak %45 seviyesine çıkartırken, zorunlu karşılık oranlarında düzenlemeye gitti.

3 Şubat tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararla TCMB Başkanlığı görevine Dr. Fatih Karahan atandı.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

Küresel ekonomide “yumuşak iniş” senaryoları güçleniyor.

Ocak ayında uluslararası kuruluşların küresel görünümüne ilişkin değerlendirmeleri yakından izlendi. Dünya Bankası, 10 Ocak'ta Küresel Ekonomik Beklentiler raporunu yayımladı. Raporda geride bıraktığımız yıl sıkı parasal koşullar ve yavaşlayan küresel ticaret doğrultusunda baskı altında kalan iktisadi faaliyetin yavaşlamaya devam edeceği yönündeki öngörü tekrarlandı. Kuruluş bu çerçevede küresel büyüme tahminini 2024 yılı için %2,4 seviyesinde korurken, 2025 yılı için bir önceki projeksiyona göre 0,3 puan düşürerek %2,7 seviyesine revize etti. Raporda, 2024 tahminleri de dâhil edildiğinde dünya ekonomisinin 2020-2024 dönemindeki yıllık büyüme ortalamasının 1995'ten bu yana en zayıf 5 yıllık performansa işaret ettiği belirtildi. Öte yandan, IMF'nin 30 Ocak'ta yayımlanan Küresel Ekonomik Görünüm raporunun Ocak ayı güncellemesi önümüzdeki döneme ilişkin nispeten daha olumlu bir tablo çizdi. Raporda küresel ekonomi ve gelişmiş ekonomiler için 2024 yılı büyüme tahminleri yukarı yönlü revize edilerek sırasıyla %3,1 ve %1,5 düzeylerine yükseltildi. Raporda istikrarlı büyüme ve dezenflasyon paralelinde küresel resesyon riskinin azaldığı ve “yumuşak iniş” ihtimalinin ağırlık kazandığı vurgulandı. Her iki kuruluş da Türkiye ekonomisinin 2024 yılında %3,1 oranında büyümesini bekliyor.

IMF Tahminleri

	Ocak ayı Tahminleri (%)		Değişim* (% puan)	
	2024	2025	2024	2025
Büyüme				
Dünya	3,1	3,2	0,2	0,0
GE	1,5	1,8	0,1	0,0
ABD	2,1	1,7	0,6	-0,1
Euro Alanı	0,9	1,7	-0,3	-0,1
İngiltere	0,6	1,6	0,0	-0,4
Japonya	0,9	0,8	-0,1	0,2
GOE	4,1	4,2	0,1	0,1
Rusya	2,6	1,1	1,4	0,1
Çin	4,6	4,1	0,4	0,0
Brezilya	1,7	1,9	0,2	0,0
Enflasyon				
GE	2,6	2,0	-0,4	-0,2
GOE	8,1	6,0	0,3	-0,2
Dünya Ticaret Artışı	3,3	3,6	-0,2	-0,1

(*) Ekim ayı tahminlerinden farkı

(GE) Gelişmiş ekonomiler

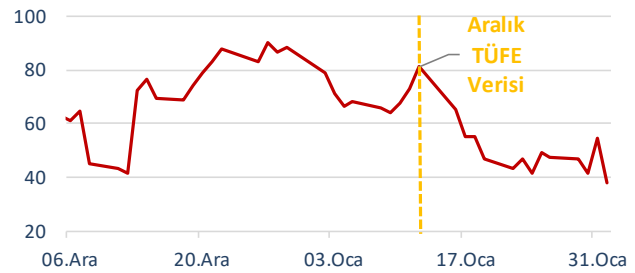
(GOE) Gelişmekte olan ekonomiler

ABD'de açıklanan veriler beklentileri aştı.

ABD'de TÜFE Aralık'ta aylık ve yıllık bazda sırasıyla %0,3 ve %3,4 ile beklentilerin üzerinde artarken, ülkede ekonomik aktivitenin seyrine ilişkin veriler de beklentileri aştı. ABD ekonomisi 2023'ün son çeyreğinde yıllıklandırılmış olarak %3,3 ile %2,0 seviyesindeki piyasa beklentisinin üzerinde

büyüdü. Ülkede tarım dışı istihdam yeni yılın ilk ayında 353 bin kişi ile piyasa beklentisinin oldukça üzerinde ve son bir yılın en yüksek seviyesinde artış kaydetti. Bu dönemde hizmetler PMI 52,5 ile eşik değer üzerinde seyrini korurken, imalat PMI da 50,7 ile Nisan 2023'ten bu yana ilk kez eşik değer üzerine yükselerek sektörde genişlemenin sinyalini verdi. Enflasyonist baskıların tam anlamıyla bertaraf edilemediğini, işgücü piyasasının güçlü görünümünü koruduğunu ve ekonomik aktivitenin olumlu bir seyir izlediğini gösteren veri akışı, Fed'in faiz indirimlerinin zamanlamasına yönelik beklentilerin ileri tarihlere ötelenmesine neden oldu.

Fed'in Mart'ta Faiz İndirme İhtimali (%)

Fed'in Mart'ta faiz indirime gitme beklentisi hafifledi.

Fed 31 Ocak'ta sona eren toplantısında politika faizini piyasa beklentileri doğrultusunda değiştirmeyerek %5,25-%5,50 aralığında tuttu. Toplantının ardından yayımlanan karar metninde enflasyonun gerilemesine rağmen yüksek seyrini sürdürdüğü değerlendirilmesine yer verilirken, Komite'nin fiyat artışlarını tetikleyebilecek risklere karşı duyarlı olduğu vurgulandı. Karar metninde yer alan enflasyon görünümüne ilişkin daha fazla güven sağlanana dek faiz indirimlerine gidilmeyeceğine ilişkin ifadeye ek olarak Fed Başkanı Powell'ın basın açıklamasında Mart toplantısında faiz indirimi beklemediğini dile getirmesi, piyasalarda Fed'in sıkı duruşunu bir süre daha devam ettireceği yönündeki algıyı destekledi. Powell'ın açıklamalarında enflasyonun %2 oranındaki hedef seviyenin üzerinde dengelenme ihtimalini en önemli risk olarak değerlendirmesi dikkat çekti.

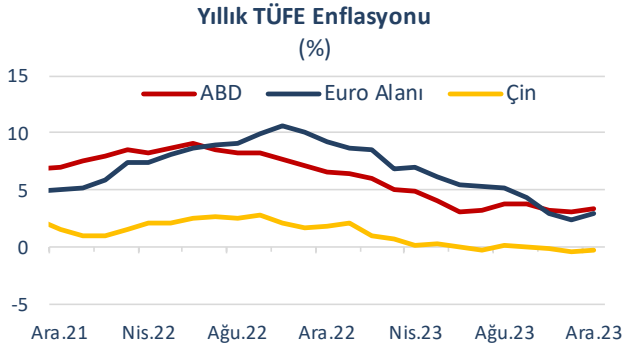
Euro Alanı 2023 yılında %0,5 büyüdü.

2023'ün üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,1 daralan Euro Alanı ekonomisi, yılın son çeyreğinde öncü verilere göre çeyreklik bazda değişim göstermedi. Piyasa beklentileri bölge ekonomisinin bu dönemde bir önceki çeyreğe göre %0,1 daralarak bölgede teknik resesyona işaret edeceği yönündeydi. Böylece, Euro Alanı ekonomisi öncü verilere göre 2023 yılının tamamında %0,5 ile sınırlı bir büyüme sergiledi.

Kaynak: Datastream

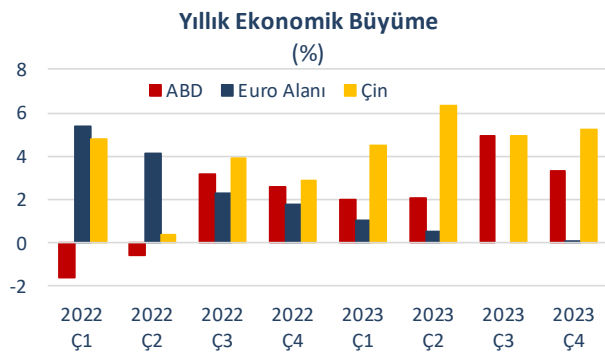
Küresel Ekonomi

Bölgede açıklanan PMI verileri iktisadi faaliyetteki zayıf seyrin yılın ilk ayında da devam ettiğini gösterdi. Bununla birlikte imalat PMI Ocak'ta 46,6 ile Mart 2023'ten bu yana en yüksek seviyesine çıkarak sektörde daralma eğiliminin yavaşladığına işaret etti. Hizmetler PMI 48,4 ile piyasa beklentisinin ve eşik değerinin altında gerçekleşerek sektöre ilişkin olumsuz sinyaller verdi. Euro Alanı'nda yıllık TÜFE enflasyonu Ocak'ta beklentilere paralel olarak %2,8 düzeyine geriledi.

ECB de politika faizinde değişikliğe gitmedi.

ECB beklentilere paralel olarak art arda üçüncü toplantısında referans faiz oranlarında değişikliğe gitmedi. Karar metninde çekirdek enflasyon göstergelerinin aşağı yönlü bir seyir izlediği ve önceki faiz artışlarının finansal koşullara yansıdığı belirtildi. Bununla beraber, %2'lik orta vadeli enflasyon hedefine ulaşılabilmesi için mevcut faiz oranlarının uzun bir süre korunması gerektiğine yönelik değerlendirme piyasalar tarafından şahin bir sinyal olarak algılandı. ECB Başkanı Lagarde da toplantıyı takip eden basın açıklamasında faiz indirimlerini gündeme getirmek için henüz erken olduğu yönündeki görüşünü tekrarladı.

Çin'de emlak sektörüne ilişkin endişeler artıyor.

2023 yılında emlak sektöründeki olumsuz görünüm ve iç talepte süregelen zayıf seyir doğrultusunda Çin ekonomisi %5,2 ile beklentilerin altında büyüdü. Aralık ayında yıllık bazda %0,3 gerileyen TÜFE, deflasyon sürecinin devam ettiğine işaret ederek iç talepteki zayıf seyrin sürdüğünü gösterdi. Öte yandan, açıklanan imalat PMI verileri kamu ve özel sektör faaliyetlerindeki ayrışmanın Ocak ayında da

devam ettiğini gösterdi. Bu dönemde büyük ölçekli kamu kuruluşlarını kapsayan NBS imalat PMI 49,2 değerini alarak sektörde faaliyetlerin zayıf seyrettiğine işaret ederken, ihracat ağırlıklı özel sektör şirketlerini kapsayan Caixin PMI 50,8 ile eşik değerinin üzerindeki seyrini sürdürdü. Ocak ayında Hong Kong'daki bir mahkemenin ülkenin önde gelen gayrimenkul şirketlerinden Evergrande'nin tasfiye edilmesine karar vermesi Çin'de emlak sektörüne ilişkin endişeleri artırdı.

Ocak ayı toplantısında gösterge niteliğindeki faiz oranlarında değişikliğe gitmeyen Çin Merkez Bankası, ekonomik toparlanmayı hızlandırmak amacıyla attığı genişleyici adımlara bir yenisini ekledi. Buna göre, Şubat ayından itibaren ülkede ticari bankalara uygulanan zorunlu karşılık oranının 50 baz puan düşürülmesi kararlaştırıldı.

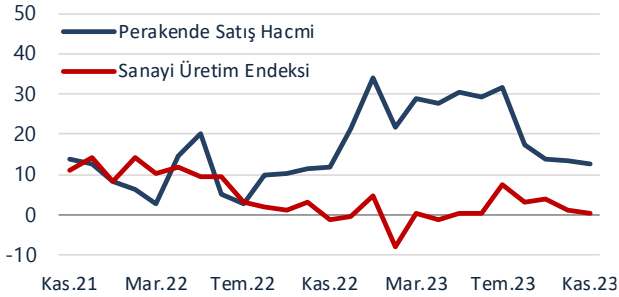
Emtia...

Petrol fiyatları yeni yıla nispeten yatay bir seyirle başlasa da Ocak ayının son günlerinde artış eğilimi gösterdi. Orta Doğu'da artan jeopolitik riskler ile ABD ekonomisine ilişkin olumlu sinyaller veren veri akışı petrol fiyatlarını etkileyen başlıca unsurlar olurken, ABD'de olumsuz hava koşullarının üretimi aksatabileceği yönündeki endişeler de bu dönemde fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturdu. Böylece, ay içinde 83,7 USD ile Kasım'dan bu yana en yüksek seviyesini gören Brent türü ham petrolün varil fiyatı aylık bazda %6 artışla 81,7 USD seviyesinde ayı tamamladı. Öte yandan, Ocak ayında DXY endeksinin yükselmesi değerli metal fiyatları üzerinde baskı oluşturdu. Ons altın fiyatı aylık bazda %1,2 düşüşle 2.037 USD düzeyine gerilerken, gümüş fiyatları da aşağı yönlü bir seyir izledi. Tarımsal emtiaya bakıldığında ise, Ocak'ta ABD stoklarındaki artış paralelinde mısır ve buğday fiyatlarının gerileme kaydettiği görüldü. Bu dönemde tahıl fiyatlarının yanı sıra et fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) gıda fiyatları endeksi Ocak'ta aylık bazda yaklaşık %1 geriledi.

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

Perakende satış hacmindeki yıllık artış Kasım'da ivme kaybetmeye devam etti.

Kasım ayında takvim etkilerinden arındırılmış perakende satış hacmi yıllık bazda %12,8 ile son bir yılın en yavaş artışını kaydetti. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre perakende satış hacmindeki aylık artış da Ekim'deki %1,9 seviyesinden Kasım'da %0,2'ye indi. Diğer taraftan, TCMB'nin yayımladığı TÜFE oranına göre düzeltilmiş hanehalkı aylık ortalama banka ve kredi kartı harcamaları Kasım'daki aylık %4,5'lik artışının ardından Aralık'ta da %3,9 yükselerek iç talebin bir miktar yavaşlasa da güçlü seyrini koruduğunu gösterdi.

Arz ve Talep Göstergeleri
(yıllık % değişim)**Sanayi üretim endeksindeki aylık gerileme Kasım'da hız kazandı.**

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi Kasım'da aylık bazda %1,4 azalarak Temmuz ayından bu yana devam eden daralmanın hız kazandığına işaret etti. Bu dönemde üretim madencilik ve taş ocaklığı sektöründe %4,5 oranında azalırken, imalat ile elektrik, gaz ve buhar sektörlerinde sırasıyla %1,3 ve %1,0 geriledi. İmalat sanayiinin 24 alt sektöründen 16'sında üretim aylık bazda gerilerken, bilgisayar, elektrik ve optik ürünlerinde iki aydır devam eden çift haneli düşüşler (sırasıyla %11,3 ve %12,7) ile kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılmasındaki %9,8'lik gerileme öne çıktı. Sanayi üretim endeksi takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre ise Kasım'da yıllık bazda %0,2 ile sınırlı bir artış kaydetti. Üretim aylık bazda %7,3 ile hızlı azaldığı dayanıklı tüketim malı üretiminin yıllık bazda da 9 ay sonra ilk kez daralması dikkat çekti. Böylece, sanayi üretiminde yılın üçüncü çeyreğinde ortalama %4,9 düzeyinde gerçekleşen yıllık artış, Ekim ve Kasım aylarında ortalama %0,7'ye geriledi.

Kasım'da işsizlik oranı %9'a yükseldi.

2023 başından bu yana genel olarak aşağı yönlü bir eğilim sergileyen mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı, Kasım'da 0,4 puan artışla %9,0 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde işgücüne katılma oranı 0,2 puan azalarak %52,9 ile son 16 ayın en düşük değerini alırken, işsizlik oranındaki artışta istihdam oranındaki 0,4 puanlık gerileme etkili oldu. Kasım ayında 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya kıyasla 0,3 puan yükselerek %16,5 düzeyinde gerçekleşti. En geniş tanımlı işsizlik oranı olan atıl işgücü oranı da Ekim ayına kıyasla 1,3 puan artış kaydederek %22,7 düzeyine çıktı.

Sektörel bazda incelendiğinde, mevsimsel etkilerden arındırılmış verilere göre ücretli çalışan sayısının Kasım'da aylık bazda inşaat sektöründe %0,2 arttığı, ticaret ve hizmetler sektöründe değişim kaydetmediği görüldü. Bu dönemde ücretli çalışan sayısı sanayi sektöründe ise %0,5 oranında azaldı. Böylece, toplam ücretli sayısı bir önceki aya göre %0,2 gerilerken, takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık bazda %1,8 artarak 15.107 bin kişi oldu.

İSO Türkiye İmalat PMI Ocak'ta 49,2'ye yükseldi.

İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan Türkiye İmalat PMI Ocak'ta aylık bazda 1,8 puan artışla 49,2 seviyesine yükseldi. Endeks, son dört ayın en yüksek değerini alarak sektörün faaliyet koşullarındaki bozulmanın hafiflediğine işaret etse de eşik değer altındaki seyrini yedinci ayına taşıdı. Endeksin alt kalemlerine bakıldığında, talepte devam eden kırılmalık nedeniyle yeni siparişlerdeki daralma eğiliminin yedinci ayına ulaştığı, yeni ihracat siparişlerinin de yavaşlamaya devam ettiği görüldü. Üretim tarafında asgari ücrete yapılan artış girdi maliyetleri enflasyonu kanalıyla nihai ürün fiyatlarındaki artışın ivme kazanmasına neden olurken, teslimat süreleri jeopolitik gelişmeler nedeniyle kayda değer bir şekilde uzadı. Sektörel PMI verileri 10 sektörün 8'inde eşik değer altında kalarak talep ve üretimin sektörlerin önemli kısmında baskı altında kaldığını gösterdi. Bu dönemde, faaliyet koşullarının en zayıf seyrettiği sektör PMI verisi 40,3 düzeyinde gerçekleşen giyim ve deri ürünleri sektörü oldu.

Güven endeksleri Ocak ayında karışık bir görünüm sundu.

Ocak ayında mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi, 0,5 puan azalarak 102,9 seviyesine geriledi. Endeksin gerilemesinde mevcut ve son üç aya ilişkin olumlu değerlendirmelere karşılık gelecek üç aya yönelik beklentilerdeki bozulmalar etkili oldu. Sektörel güvenin hizmet ve inşaat sektörlerinde aylık bazda sırasıyla %4,0 ve %3,3 artarken, perakende ticaret sektöründe %1,0 azaldığı gözlemlendi. Öte yandan, tüketici güven endeksi Ocak'ta bir önceki aya kıyasla %3,9 oranında artarak 80,4 düzeyine yükseldi. Söz konusu endeks artış eğilimini 2024 yılının ilk ayında da koruyarak son 7 ayın en yüksek seviyesine ulaştı. Böylece, ekonomik güven endeksi Ocak'ta aylık bazda %3,1 artışla 99,4 oldu.

Konut satışları 2023'te yıllık bazda %17,5 azaldı.

Konut satışları Aralık 2023'te bir önceki yılın aynı dönemine göre %33,3 daralarak 138.577 adet düzeyine geriledi. Bu dönemde ipotekli satışlar yıllık bazda %72,3 daralırken, bu satışların toplam içerisindeki payı %4,4 ile tarihi düşük değerini aldı. Toplam konut satışları 2023 yılında 2022'ye kıyasla %17,5 daralarak 1,2 milyon adet ile son 9 yılın en düşük seviyesine indi. Öte yandan, TCMB tarafından açıklanan verilere göre, konut fiyat endeksi Kasım'da aylık ve yıllık bazda %1,9 ve %82,8 oranında yükseldi. Aynı dönemde konut fiyatlarındaki yıllık reel artış %12,4 oldu. İstanbul'da konut fiyat artışları ivme kaybetmeye devam ederek yıllık bazda %69,2 ile Ankara (%96,3) ve İzmir'deki (%76,9) artışların altındaki seyrini sürdürdü.

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Kasım'da yıllık bazda %32,6 daraldı.

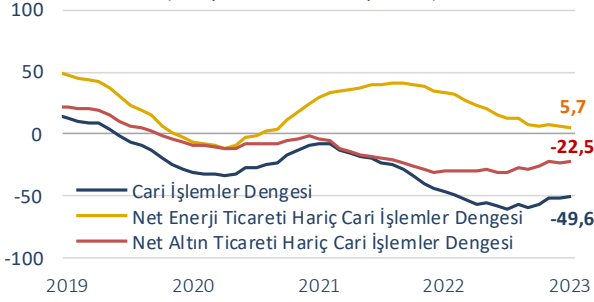
TÜİK tarafından yayımlanan verilere göre Kasım ayında ihracat geçen yılın aynı ayına kıyasla %5,2 artarak 23 milyar USD'ye ulaşırken, ithalat %5,7 azalarak 28,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, dış ticaret açığı Kasım'da yıllık bazda %32,6 daralarak 5,9 milyar USD oldu. Kasım 2022'de %71,3 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2023 yılının aynı ayında %79,5 düzeyine yükseldi.

Cari açık Kasım'da 2,7 milyar USD oldu.

Eylül ve Ekim aylarında fazla veren cari işlemler hesabı, Kasım'da 2,7 milyar USD ile piyasa beklentilerinin üzerinde açık verdi. Reuters anketine göre bu dönemde cari açığın 1,7 milyar USD olması bekleniyordu. Bu gelişimde taşımacılık gelirleri ile turizm sezonunun sona ermesiyle birlikte seyahat gelirlerindeki azalış belirleyici oldu. Bu dönemde net altın ithalatı gerilemeye devam ederek 1,2 milyar USD ile son 7 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşirken, altın ve enerji hariç cari fazla 2,2 milyar USD oldu. Böylece, Ocak-Kasım döneminde yıllık bazda %1,2 genişleyerek 43,6 milyar USD olan cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre 49,6 milyar USD'ye indi.

Cari İşlemler Dengesi

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

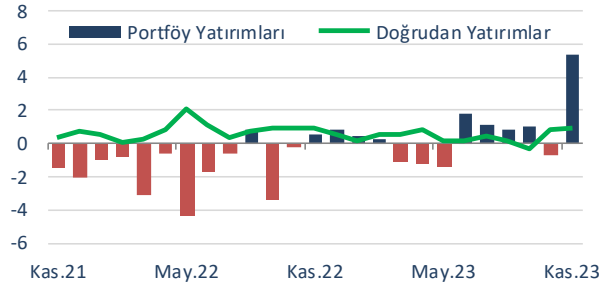

Doğrudan yatırımlar son 17 ayın en yüksek seviyesinde...

Kasım ayında net doğrudan yatırımlar 921 milyon USD ile Haziran 2022'den bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Bu gelişimde yurt içi yerleşiklerin yurt dışında varlık ediniminde gözlenen azalış etkili oldu. Kasım'da yurt içine yönelik net gayrimenkul yatırımları 256 milyon USD ile zayıf seyrini sürdürmesine karşılık Mayıs ayından bu yana en yüksek değerini aldı. Net doğrudan yatırımlar Ocak-Kasım döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %51 azalarak 4 milyar USD'ye geriledi.

Net Sermaye Girişi

(aylık, milyar USD)

Kasım ayında portföy girişleri ivme kazandı.

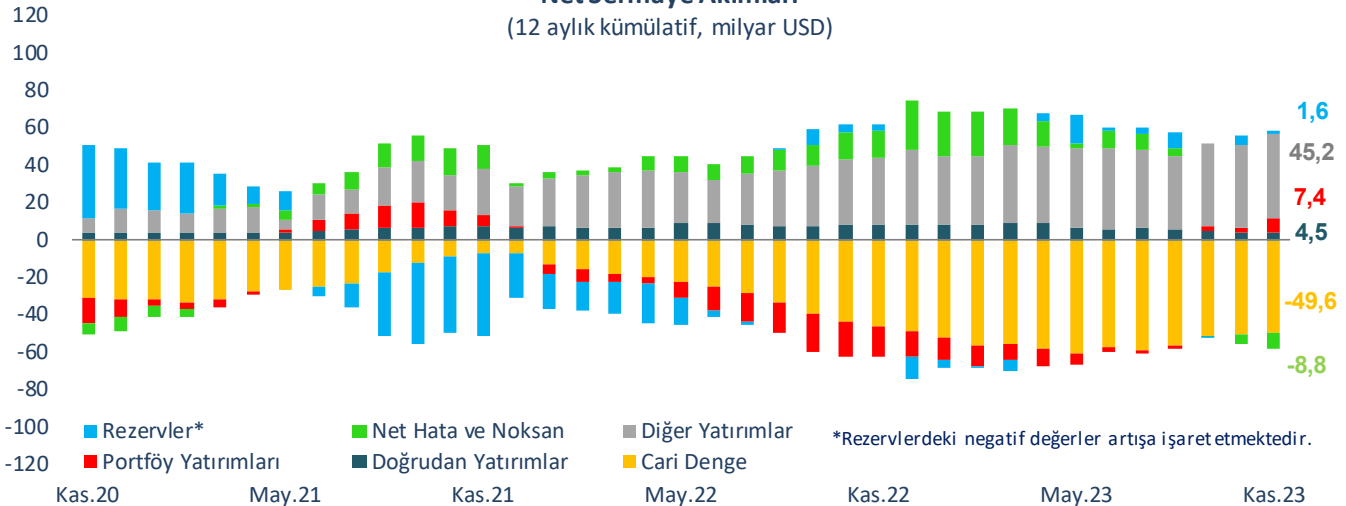
Kasım ayında portföy yatırımlarında 5,4 milyar USD ile Mayıs 2017'den bu yana en yüksek sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyü 753 milyon USD artarken, borç senetleri piyasasında net alımları 5,5 milyar USD düzeyine ulaştı. Böylece, portföy yatırımlarında Ocak-Kasım döneminde kaydedilen toplam sermaye girişi 6,6 milyar USD oldu.

Diğer yatırımlarda 5,1 milyar USD'lik sermaye girişi...

Haziran 2022'den bu yana aralıksız sermaye girişi yaşanan diğer yatırımlar kaleminde Kasım ayında da 5,1 milyar USD'lik giriş kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı bankaların yurt içindeki

Net Sermaye Akımları

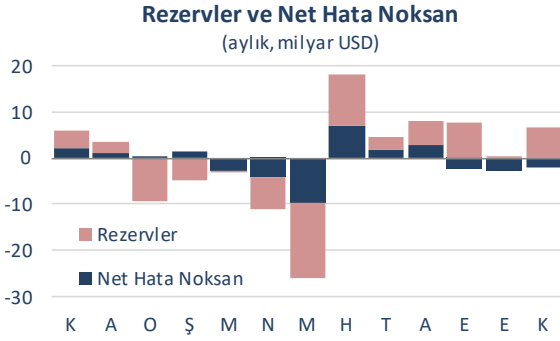
(12 aylık kümülatif, milyar USD)

*Rezervlerdeki negatif değerler artışa işaret etmektedir.

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

efektif ve mevduatı 591 milyon USD artarken, yurt içi bankaların yurt dışındaki efektif ve mevduatı 182 milyon USD azaldı. Kasım'da bankalar net 4 milyar USD ile Mart 2013'ten bu yana en yüksek kredi kullanımı gerçekleştirdi. Bu dönemde, genel hükümet 79 milyon USD kredi kullanımı yaparken, diğer sektörler net 51 milyon USD kredi geri ödemesi gerçekleştirdi. Kasım ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif verilere göre uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %112, diğer sektörlerde %98,6 oldu.

Rezerv varlıklar ve net hata noksan...

Rezerv varlıklarda yılın ikinci yarısında görülen yükseliş Kasım ayında da 6,7 milyar USD ile devam etti. Böylece, rezerv varlıklarda Ocak-Kasım döneminde kaydedilen toplam düşüş 4 milyar USD düzeyine geriledi. Kasım'da 2 milyar USD'lik çıkışa işaret eden net hata ve noksan kalemi ise yılın ilk 11 ayında 10 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Beklentiler...

Aralık ayında ihracat yıllık bazda %0,4 artarken, ithalat %11,0 geriledi. Türkiye'nin başlıca ihracat pazarlarında ekonomik aktivite zayıf seyrini sürdürüyor olsa da son aylarda ihracat artışının ılımlı da olsa devam ettiği, ithalatın ise petrol fiyatlarındaki gerileme paralelinde azaldığı görülüyor. Öte yandan, jeopolitik gelişmeler enerji fiyatları üzerindeki riskleri canlı tutuyor. 2024 yılında gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz indirimine başlayacağı beklentilerinin gerçekleşmesi durumunda ödemeler dengesinin finansmanı tarafındaki olumlu görünümün devam edeceğini düşünüyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Kasım	Ocak - Kasım		%	12 Aylık
	2023	2022	2023	Değişim	Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.722	-43.070	-43.605	1,2	-49.621
Dış Ticaret Dengesi	-4.412	-81.522	-81.808	0,4	-89.886
Hizmetler Dengesi	3.002	47.256	48.857	3,4	51.266
Seyahat (net)	2.347	35.823	39.105	9,2	40.599
Birincil Gelir Dengesi	-1.325	-8.222	-10.980	33,5	-11.538
İkincil Gelir Dengesi	13	-582	326	-	537
Sermaye Hesabı	-14	-28	-197	603,6	-204
Finans Hesabı	-4.710	-18.390	-53.848	192,8	-58.653
Doğrudan Yatırımlar (net)	-921	-8.194	-3.988	-51,3	-4.461
Portföy Yatırımları (net)	-5.367	14.356	-6.619	-	-7.447
Net Varlık Edinimi	881	4.597	3.359	-26,9	3.257
Net Yükümlülük Oluşumu	6.248	-9.759	9.978	-	10.704
Hisse Senetleri	753	-3.458	165	-	-415
Borç Senetleri	5.495	-6.301	9.813	-	11.119
Diğer Yatırımlar (net)	-5.128	-34.429	-39.236	14,0	-45.174
Efektif ve Mevduatlar	-769	-29.918	-22.308	-25,4	-28.288
Net Varlık Edinimi	-138	-1.868	3.128	-	-1.500
Net Yükümlülük Oluşumu	631	28.050	25.436	-9,3	26.788
Merkez Bankası	27	7.322	13.535	84,9	13.530
Bankalar	604	20.728	11.901	-42,6	13.258
Yurt Dışı Bankalar	591	12.072	8.515	-29,5	8.195
Yabancı Para	429	7.980	5.510	-31,0	5.159
Türk Lirası	162	4.092	3.005	-26,6	3.036
Yurt Dışı Kişiler	13	8.656	3.386	-60,9	5.063
Krediler	-4.106	-2.900	-10.431	259,7	-11.368
Net Varlık Edinimi	-121	254	-1.563	-	-2.105
Net Yükümlülük Oluşumu	3.985	3.154	8.868	181,2	9.263
Bankacılık Sektörü	3.957	-5.483	7.658	-	7.389
Bankacılık Dışı Sektörler	-51	8.269	1.386	-83,2	1.248
Ticari Krediler	-250	-1.562	-6.443	312,5	-5.460
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-3	-49	-54	10,2	-58
Rezerv Varlıklar (net)	6.706	9.877	-4.005	-	-1.571
Net Hata ve Noksan	-1.974	24.708	-10.046	-	-8.828

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

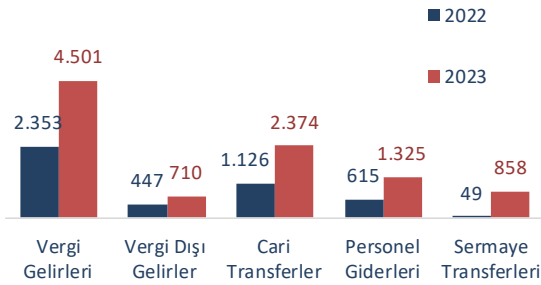
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Aralık'ta 842,5 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçe açığı Aralık ayında yıllık bazda yaklaşık 6 kat artarak 842,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri 2022 yılının aynı ayına kıyasla %117,4 artışla 549,9 milyar TL olurken, bütçe harcamaları yıllık bazda %271,2 yükselişle 1,4 trilyon TL düzeyine ulaştı. Aralık ayında faiz dışı açık da yıllık bazda yaklaşık 8 katına çıkarak 800,2 milyar TL oldu.

2023 yılında bütçe açığı 1,4 trilyon TL seviyesinde gerçekleşti.

2022 yılında 142,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşen merkezi yönetim bütçe açığı 2023 yılında gelirlerde gözlenen olumlu performansa karşılık hızlı artan harcamaların etkisiyle 1,4 trilyon TL seviyesine yükseldi. Böylece bütçe açığı Eylül 2023'te açıklanan 1,6 trilyon TL'lik OVP tahmininin bir miktar altında gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri %86,1, bütçe harcamaları %123,8 artış kaydetti. 2022 yılında 168,2 milyar TL fazla veren faiz dışı denge, 2023 yılında 700,4 milyar TL açık verdi.

Başlıca Bütçe Kalemleri
(milyar TL)

Vergi gelirleri Aralık'ta 440,9 milyar TL oldu.

Aralık'ta yıllık bazda %108,3 ile enflasyonun üzerinde artan vergi gelirleri 440,9 milyar TL seviyesinde gerçekleşerek toplam bütçe gelirlerinin %80,2'sini oluşturdu. Bu dönemde otomobil ve hafif ticari araç satışlarında kaydedilen artışın da etkisiyle ÖTV gelirleri yıllık bazda %122,3 (64,2 milyar TL) yükselirken, dâhilde alınan KDV gelirleri %225 (33,8 milyar TL) artarak bütçe gelirlerini destekledi. Aynı dönemde kurumlar vergisinden elde edilen gelirler de %124,9 (10,9 milyar TL) yükseliş kaydetti. Aralık'ta faizler, paylar ve cezalar kaleminden elde edilen gelirler yıllık bazda %168,7 artışla 72,8 milyar TL seviyesine ulaştı.

2023 yılı genelinde vergi gelirleri %91,2 artarak 4,5 trilyon TL'ye ulaştı. Vergi gelirlerinin olumlu performansında yüksek enflasyonun yanı sıra yılın ikinci yarısında vergi oranlarında gerçekleştirilen artışlar etkili oldu. Yıl genelinde ÖTV (508,4 milyar TL), ithalde (370,5 milyar TL) ve dâhilde (330,3 milyar TL) alınan katma değer vergileri ile gelir vergisindeki (337,6 milyar TL) yüksek artışlar bütçe gelirlerini destekledi. Faizler, paylar ve cezalar kalemi de 2023'te yıllık bazda %72 artış kaydederek 409 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Bütçe harcamaları Aralık'ta yıllık bazda %271,2 artış kaydetti.

Aralık'ta bütçe harcamalarında kaydedilen %271,2'lik artışta sermaye transferlerindeki ve cari transferlerdeki hızlı yükselişler etkili oldu. Bu dönemde sermaye transferleri yıllık bazda yaklaşık 38 katına çıkarak 639,4 milyar TL olurken, söz konusu artışta sınıflandırmaya girmeyen diğer kurum, işletme ve hane halkına yapılan 622,7 milyar TL tutarındaki transferler öne çıktı. Aralık'ta cari transferler de yıllık bazda %167,4 artışla 309,6 milyar TL düzeyine ulaştı. Aralık'ta görevlendirme giderleri altında EÜAŞ'a 14,5 milyar TL ve sosyal güvenlik kurumlarına 65,6 milyar TL ödeme gerçekleştirilirken, borç verme kaleminden Devlet Demiryolları'na 14,2 milyar TL ödeme yapıldı. Bu dönemde faiz harcamaları da %132 artışla 42,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

2023 yılı genelinde cari transfer harcamaları %110,7 (1,2 trilyon TL) yükselirken, personel giderleri %115,3 (709,2 milyar TL) artış kaydetti. Sermaye transferleri kalemi de 2022 yılına kıyasla yaklaşık 18 katına çıkarak 858,1 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. 2023 yılı genelinde faiz harcamaları %117 yükselişle 674,6 milyar TL oldu.

Beklentiler...

2023 yılında vergi gelirleri başta olmak üzere bütçe gelirlerinin olumlu performansına karşılık, deprem felaketinin de etkisiyle yüksek gerçekleşen bütçe harcamaları bütçe açığının hızlı genişlemesine neden oldu. Böylece 2023 yılı genelinde bütçe açığı 1,4 trilyon TL ile Orta Vadeli Program'da belirtilen tahminin %84,2'si düzeyinde gerçekleşti. Gerçekleşen bütçe açığı ve 2023 yılına ilişkin büyüme tahminleri göz önüne alındığında bütçe açığının GSYH'ye oranının 2023 yılında %5,4 ile Orta Vadeli Program'da öngörülen oranın (%6,4) altında gerçekleştiği tahmin ediliyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

							(milyar TL)	
	Aralık			Ocak-Aralık			OVP	Gerç./OVP
	2022	2023	Değ. (%)	2022	2023	Değ. (%)	Tahmini	Tahmini (%)
Harcamalar	375,1	1.392,5	271,2	2.942,7	6.585,5	123,8	6.562,6	100,3
Faiz Harcamaları	18,2	42,3	132,0	310,9	674,6	117,0	646,1	104,4
Faiz Dışı Harcamalar	356,9	1.350,1	278,3	2.631,8	5.910,8	124,6	5.916,5	99,9
Gelirler	252,9	549,9	117,5	2.800,1	5.210,5	86,1	4.929,7	105,7
Vergi Gelirleri	211,7	440,9	108,3	2.353,4	4.500,9	91,2	4.270,7	105,4
Diğer Gelirler	41,3	109,0	164,0	446,7	709,6	58,9	659,0	107,7
Bütçe Dengesi	-122,2	-842,5	589,5	-142,7	-1.375,0	863,5	-1.633,0	84,2
Faiz Dışı Denge	-104,0	-800,2	669,4	168,2	-700,4	-	-986,8	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Ocak'ta aylık TÜFE artışı %6,70 düzeyinde gerçekleşti.

Ocak ayında TÜFE bir önceki aya göre %6,70 ile son 5 ayın en hızlı yükselişini sergiledi. Böylece, yıllık TÜFE enflasyonu %64,86 ile Kasım 2022'ten bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Ocak'ta Yİ-ÜFE enflasyonu ise aylık ve yıllık bazda sırasıyla %4,14 ve %44,20 oldu.

Ocak (değişim %)	TÜFE		Yurt içi ÜFE	
	2023	2024	2023	2024
Aylık	6,65	6,70	4,15	4,14
Yıllık	57,68	64,86	86,46	44,20
Yıllık Ortalama	72,45	54,72	125,53	47,35

Sağlık grubunda fiyatlar aylık bazda %17,68 artış kaydetti.

Ocak ayında giyim ve ayakkabı grubu hariç ana harcama grubunun tamamında fiyatlar artış kaydetti. Bu dönemde fiyatlar sağlık grubunda sağlık sigortası ile ilaç fiyatlarındaki hızlı yükselişin etkisiyle %17,68 artarken, lokanta ve oteller ile çeşitli mal ve hizmetler gruplarında sırasıyla %12,17 ve %10,25 ile çift haneli yükselişler kaydetti. Fiyatların aylık bazda %5,19 ile manşet enflasyonun altında artış kaydettiği gıda ve alkolsüz içecekler grubu tüketim sepetindeki yüksek payı nedeniyle aylık TÜFE'yi 1,30 puan yukarı çekti. Fiyatların aylık bazda %6,53 arttığı ulaştırma grubu da 1,13 puan ile aylık TÜFE'yi en fazla arttıran ikinci grup oldu.

Gıda ve alkolsüz içecekler ile ulaştırma yıllık tüketici enflasyonunu da sırasıyla 17,60 puan ve 11,77 puan ile en fazla arttıran gruplar oldu. Eğitim ile haberleşme grupları ise yıllık TÜFE'ye sırasıyla 1,30 ve 1,54 puan ile en düşük katkıda bulunmaya devam etti.

Ana Harcama Grubu Ağırlıkları (%)

	2023	2024	Fark (% puan)
Gıda ve alkolsüz içecekler	25,43	24,98	-0,45
Ulaştırma	15,08	17,35	2,27
Konut	16,62	14,20	-2,41
Lokanta ve oteller	7,82	8,17	0,35
Ev eşyası	8,67	8,12	-0,55
Giyim ve ayakkabı	6,41	6,94	0,53
Çeşitli mal ve hizmetler	4,64	4,30	-0,34
Alkollü içecekler ve tütün	3,57	3,76	0,18
Sağlık	3,53	3,71	0,18
Haberleşme	3,30	3,34	0,04
Eğlence ve kültür	3,25	3,33	0,08
Eğitim	1,67	1,80	0,12
Toplam	100	100	-

Ocak ayında enflasyon sepeti içerisindeki ana harcama gruplarının ağırlıklarını güncelleyen TÜİK, 12 harcama grubundan 8'inin sepetteki payını artırdı. Revizyonda ulaştırma grubunun payı 2,27 puan yükseltirken, konut grubunun payının 2,42 puan azaltılması dikkat çekti.

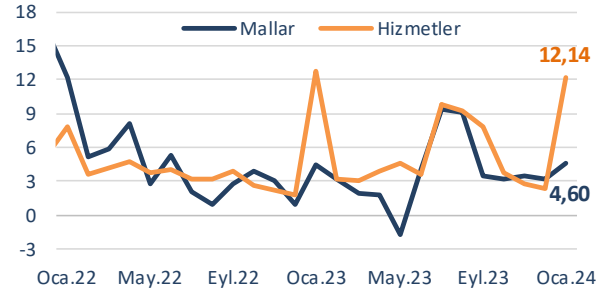
Çekirdek TÜFE, manşet enflasyonun üzerinde artış kaydetti.

Ocak'ta mevsimlik ürünler hariç endeksteki aylık ve yıllık artışlar sırasıyla %7,29 ve %65,77 ile manşet TÜFE'nin üzerinde gerçekleşerek mevsimsel etkenlerin enflasyonu bir miktar sınırlandırdığına işaret etti. Ocak'ta B endeksi (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) aylık ve yıllık bazda sırasıyla %6,85 ve %67,68 artış gösterdi. C endeksinde (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE) aynı dönemler için kaydedilen artış oranları sırasıyla %7,58 ve %70,48 oldu.

Ocak'ta mal ve hizmet enflasyonundaki ayrışma dikkat çekti. Bu dönemde mal fiyatları aylık bazda %4,60 ile manşet enflasyonun altında artış kaydederken, hizmet fiyatları %12,14 yükseldi. Haberleşme hizmetleri haricinde tüm hizmet fiyatlarının çift haneli artışlar sergilemesi, enflasyondaki katılığa işaret etti.

Mal ve Hizmet Fiyatları

(aylık % değişim)

Yurt içi ÜFE...

Ocak'ta temel eczacılık ürünleri kaleminde fiyatlar aylık bazda %16,14 ile hızlı yükselirken, aylık ÜFE enflasyonunu en fazla yukarı çeken kalem 0,89 puan ile gıda ürünleri oldu. Bu dönemde aylık bazda fiyatların %6,32 gerilediği elektrik, gaz üretim ve dağıtım kalemi ise aylık ÜFE enflasyonunu 0,59 puan aşağı çekti. Ocak ayı itibarıyla elektrik, gaz üretim ve dağıtım kaleminde yıllık bazda kaydedilen düşüş %32 oldu.

Beklentiler...

Yeni yılla birlikte ücretlerde yapılan artışlar ile yönetilen ve yönlendirilen fiyatlardaki güncellemeler Ocak ayında TÜFE enflasyonunun yüksek gerçekleşmesine neden oldu. Bu dönemde hizmetler kaleminde fiyat katılığının sürmesi iç talebin halen canlı seyrettiğine işaret etti. TCMB tarafından 8 Şubat'ta açıklanacak olan yılın ilk Enflasyon Raporu ve TCMB'nin yeni başkanının vereceği mesajlar enflasyon beklentilerinin şekillenmesi açısından yakından takip edilecek.

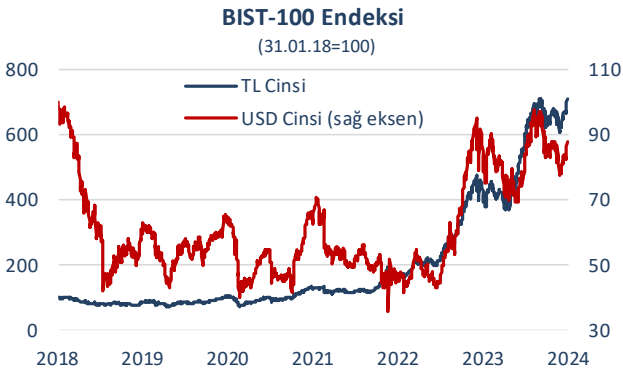
Finansal Piyasalar ve TCMB

	29.Ara	31.Oca	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	279	329	50 bp ▲
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%39,68	%43,27	359 bp ▲
BIST-100	7.470	8.497	%13,7 ▲
USD/TL	29,4766	30,3151	%2,8 ▲
EUR/TL	32,5389	32,8211	%0,9 ▲
Döviz Sepeti*	31,0078	31,5681	%1,8 ▲

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Küresel risk iştahı Ocak'ta karışık bir görünüm sundu.

ABD'de ekonomik aktiviteye ilişkin verilerin beklentilerin üzerinde açıklanması ve Fed tutanaklarında yer alan ifadeler, piyasalarda Fed'in Mart ayında faiz indirimi yapacağına yönelik beklentileri bir miktar zayıflatarak ayın ilk yarısında küresel risk iştahını genel olarak olumsuz etkiledi. Bununla birlikte, ayın ikinci yarısında bilanço döneminin başlamasının da etkisiyle gelişmiş ülke borsa endeksleri nispeten olumlu bir tablo çizdi. Bu çerçevede, ay genelinde MSCI küresel borsa endeksi %2,1 oranında yükselirken, MSCI gelişmekte olan ülkeler endeksi %4,2 geriledi. Ay içerisinde %4,18 seviyesini test eden ABD 10 yıllık tahvil faizi Ocak ayını %4,01 düzeyinde tamamladı. ABD dolarının diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısında değerini gösteren DXY endeksi de Ocak ayını %2,0 artışla 103,4 düzeyinde kapattı. Dolardaki güçlenme paralelinde EUR/USD paritesi 1,0819 seviyesine geriledi. Öte yandan, 27 Aralık'ta 2.077 USD ile tarihi yüksek seviyesinde gerçekleşen ons altın fiyatı, Ocak'ta aylık bazda %1,5 oranında gerileyerek ay sonunda 2.037 USD oldu.

BIST-100 endeksi Ocak'ta bir önceki aya göre %13,7 artarak 8.497 düzeyine yükseldi. Böylece endeks, Temmuz 2023'den bu yana aylık bazda en yüksek artışını kaydederken, Aralık başından beri de ilk kez 8.000 seviyesini aştı. Ocak'ta USD/TL yaklaşık %3 artarken, EUR/TL kurundaki artış EUR/USD paritesindeki gerilemenin de etkisiyle %1 düzeyinde gerçekleşti. 2023 yılının ikinci yarısında genel olarak aşağı yönlü bir seyir izleyen Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi Ocak'ta 50 baz puan artışla 329 baz puan oldu. 2 yıllık gösterge tahvilin getirisi de Ocak sonunda %43,27 seviyesine ulaştı.

TCMB politika faizini %45 seviyesine yükseltti.

TCMB 25 Ocak'ta gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini piyasa beklentileri paralelinde 250 baz puan artırarak %45 seviyesine yükseltti. Böylece TCMB'nin seçimlerin ardından yaptığı toplam politika faizi artışı toplamda 3.650 baz puan oldu. Karar metninde dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine ulaşıldığı ifade edilirken, enflasyon görünümü üzerinde belirgin ve kalıcı riskler oluşması durumunda parasal sıkılığın gözden geçirileceği belirtildi. Mevcut politika faizi seviyesinin aylık enflasyonun ana eğiliminde belirgin bir düşüş sağlanana ve enflasyon beklentileri öngörülen tahmin aralığına yakınsayana kadar sürdürüleceği de vurgulandı. Metinde ayrıca, sadeleştirme süreciyle uyumlu şekilde, kredi arzında ve mevduat faizinde gözlenebilecek oynaklıklara karşın makroihtiyati kararlarla parasal aktarım mekanizmasının destekleneceği belirtildi.

TCMB Başkanlığı'na Dr. Fatih Karahan atandı.

TCMB Başkanlığı'na 3 Şubat tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararla Dr. Fatih Karahan atandı. TCMB'nin yayımladığı basın duyurusuna göre Dr. Karahan, enflasyon hedef seviyelere gerileyene dek parasal sıkılığın korunacağını ifade etti.

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB'nin yayımladığı menkul kıymet istatistiklerine göre, yurt dışı yerleşiklerin fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış hisse senedi portföyü 26 Ocak itibarıyla 2023 sonuna kıyasla 66 milyon USD, DİBS portföyü de 333 milyon USD artış kaydetti. Aynı dönemde TCMB'nin brüt rezervleri 137,2 milyar USD, net uluslararası rezervleri de 30,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Moody's Türkiye'nin not görünümünü pozitifte çevirdi.

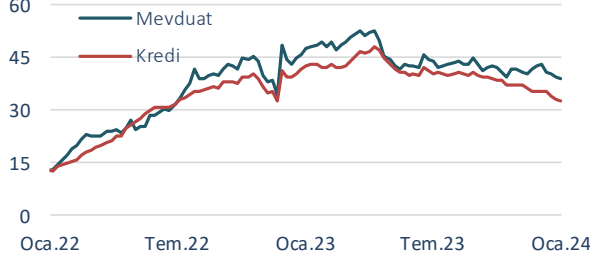
Moody's 12 Ocak'ta yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin "B3" olan kredi notunu değiştirmezken, "durağan" olan kredi notu görünümünü "pozitif"e çevirdi. Kuruluş görünümünün pozitifte çevrilmesinin ana nedenini, uygulanan sıkı para politikasının enflasyonu sürdürülebilir seviyeye indirme ihtimalini artırması olarak açıkladı. Yapılan açıklamada ayrıca enflasyonun yılın ilk yarısında yükselebileceği ancak yılın ikinci yarısından itibaren düşme eğilimine gireceği ve yılı %45 seviyelerinden tamamlayacağı görüşüne yer verildi. Türkiye'nin sıkı para politikasına devam etmesi, enflasyonun makul seviyelere inmesi ve makroekonomik dengesizliklerin azalması durumunda, ülkenin kredi notunun yükseltilebileceği de belirtildi.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

Kur korumalı mevduat hacmi 2,5 trilyon TL'ye indi.

BDDK tarafından yayımlanan verilere göre, 26 Ocak itibarıyla bankacılık sektöründeki TP mevduat hacmi yıllık bazda %78,6 artışla 8,9 trilyon TL düzeyine ulaşırken, USD bazında YP mevduat hacmi %8,2 daralarak 204,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, toplam mevduat hacmi yıllık bazda %64,3 artış kaydederek 15,1 trilyon TL seviyesine yükseldi. Bu dönemde toplam mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış oranı %39 olurken, 26 Ocak itibarıyla TP mevduatın toplam mevduat hacmindeki payı %59,2 seviyesinde gerçekleşti. Öte yandan, son 23 haftadır aralıksız gerileyen kur korumalı mevduat (KKM) hacmi 26 Ocak itibarıyla 2,5 trilyon TL seviyesine indi. Böylece, KKM hacminde 18 Ağustos'tan bu yana %27,9'luk (949,4 milyar TL) bir düşüş gerçekleşmiş oldu.

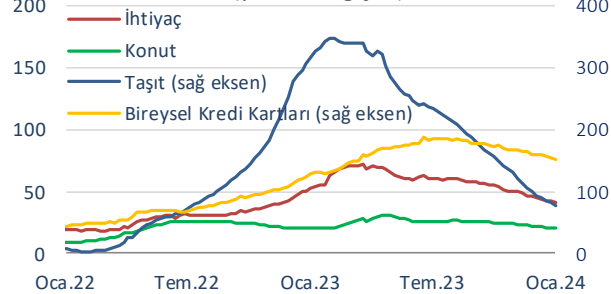
Kur Etkisinden Arındırılmış Mevduat ve Kredi (yıllık % değişim)

Toplam kredi hacmi 11,8 trilyon TL seviyesine ulaştı.

26 Ocak itibarıyla bankacılık sektöründeki toplam kredi hacmi yıllık bazda %51,7 artışla 11,8 trilyon TL seviyesine ulaştı. Bu dönemde yıllık bazda %49,9 artış kaydeden TP krediler 7,9 trilyon TL'ye ulaşarak toplam kredi hacminin %67'sini oluşturdu. USD bazında YP krediler ise yıllık bazda %3,1 oranında gerileyerek 129,6 milyar USD oldu. Toplam kredi hacminde kur etkisinden arındırılmış yıllık artış oranı ivme kaybetmeye devam ederek %32,9 düzeyine indi.

Tüketici Kredileri (yıllık % değişim)

Tüketici kredilerinde ivme kaybı sürüyor.

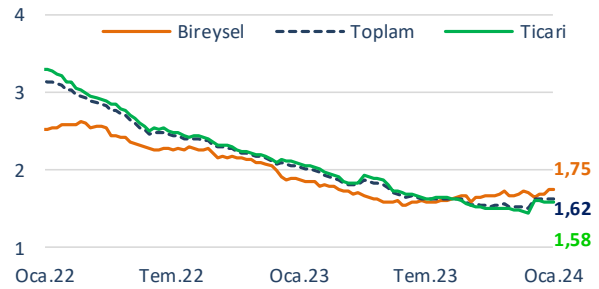
26 Ocak haftası itibarıyla konut kredileri Aralık sonuna göre 1,6 milyar TL azalarak 436,7 milyar TL düzeyine geriledi.

Böylece, konut kredilerindeki yıllık artış oranı %20,6 ile son bir yılın en düşük düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde aylık bazda 16,5 milyar TL artış kaydeden ihtiyaç kredilerinin yıllık artış hızı %41,4 düzeyine inerken, taşıt kredilerindeki yıllık artış %78,3 ile Temmuz 2022'den bu yana en düşük değerini aldı. Bireysel kredi kartı harcamalarındaki yıllık büyüme de ivme kaybetse de %151,7 ile güçlü seyrini sürdürdü.

Takipteki alacaklar oranı %1,62 oldu.

Bankacılık sektöründe takipteki alacaklar oranı aylık bazda değişim kaydetmeyerek 26 Ocak itibarıyla %1,62 düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde takipteki alacaklar oranı ticari kredilerde %1,58, bireysel kredilerde %1,75 oldu.

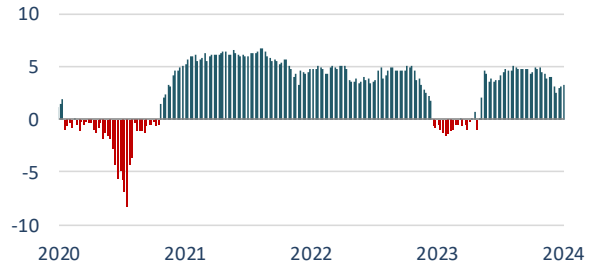
Takipteki Alacaklar Oranı (%)

Yabancı para net genel pozisyonu...

26 Ocak itibarıyla bankacılık sektörünün bilanço içi yabancı para pozisyonu (-) 44.645 milyon USD, bilanço dışı yabancı para pozisyonu (+) 47.946 milyon USD oldu. Böylece, yabancı para net genel pozisyonu (+) 3.301 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu (milyar USD)

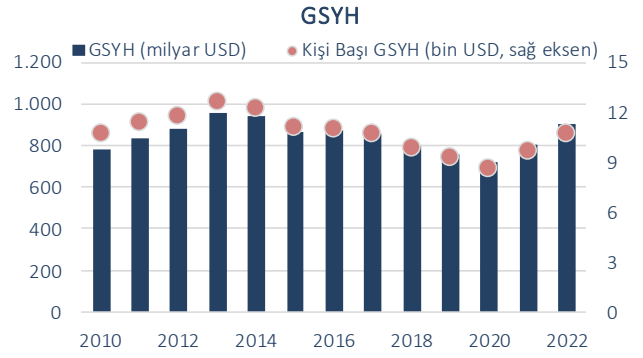
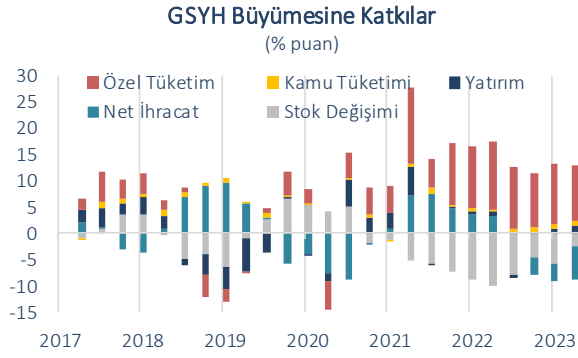

Genel Değerlendirme

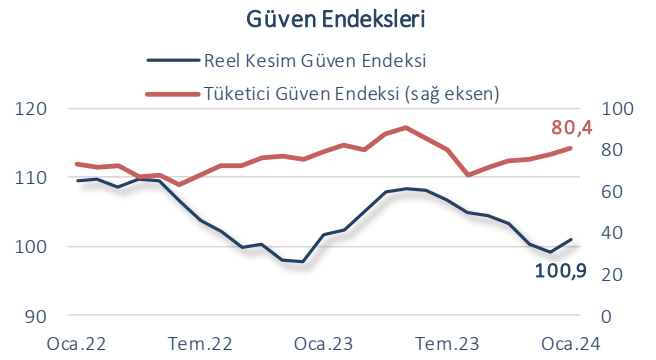
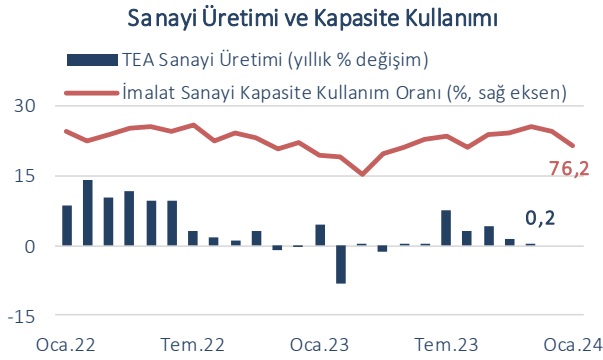
Yılın ilk ayında Fed ve ECB politika faizlerinde değişikliğe gitmedi. Açıklanan veriler ABD’de iktisadi faaliyetin güçlü seyrini sürdürdüğüne, Euro Alanı’nda ise zayıf görünümün devam ettiğine işaret etti. Ekonomik aktiviteye ilişkin verilerdeki ayrışma faiz indirimlerinin zamanlamasının önde gelen ekonomiler arasında farklılaşabileceğini gösteriyor. Diğer taraftan, 2023 yılında beklentilerin altında bir büyüme kaydeden ve 2024’te emlak piyasası başta olmak üzere aşağı yönlü risklerin ağırlıkta olduğu Çin’de ekonomik aktivitenin seyri de küresel ekonomik aktiviteye ilişkin risk unsuru olmayı sürdürüyor. Orta Doğu başta olmak üzere jeopolitik belirsizliklerin enerji ve navlun fiyatları kanalıyla enflasyon üzerinde risk oluşturmaya devam etmesi de küresel ekonominin seyrine dair tahmin yapılmasını zorlaştırıyor.

Ocak ayında asgari ücret başta olmak üzere artan işgücü ödemelerinin yanı sıra yönetilen ve yönlendirilen fiyatlardaki güncellemelerin etkisiyle yüksek gerçekleşen enflasyon, yurt içinde en önemli gündem maddesi olmaya devam ediyor. TCMB yılın ilk toplantısında dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine ulaşıldığını, enflasyon görünümünde belirgin ve kalıcı riskler oluşması durumunda sıkılığın gözden geçirileceğini belirtti. Öte yandan, öncü verilerin yanı sıra hizmet fiyatlarındaki yüksek artışlar iç talebin ivme kaybetmekle birlikte halen daha istenen düzeye gelmemiş olabileceğine işaret ediyor. İmalat PMI verisinin sektörde faaliyet koşullarındaki bozulmanın bir miktar yavaşlamakla birlikte yılın ilk ayında da devam ettiğini göstermesi ise arz tarafındaki baskıların sürdüğünü gösteriyor. Bu çerçevede, TCMB tarafından 8 Şubat’ta açıklanacak olan yılın ilk Enflasyon Raporu ve TCMB’nin yeni başkanının vereceği mesajlar enflasyon beklentilerinin şekillenmesi açısından yakından takip edilecek.

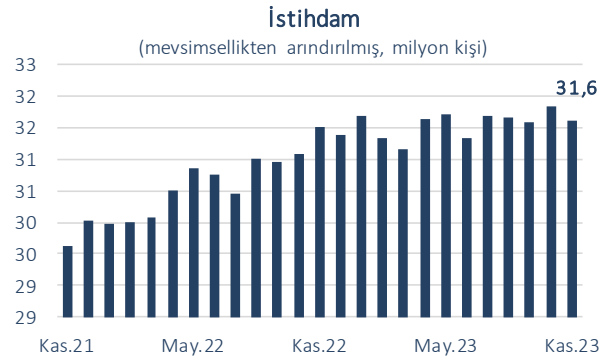
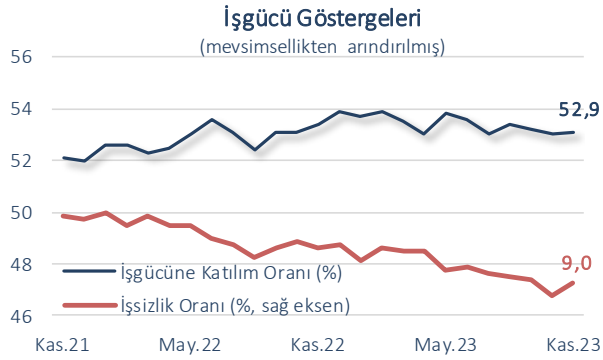
Büyüme

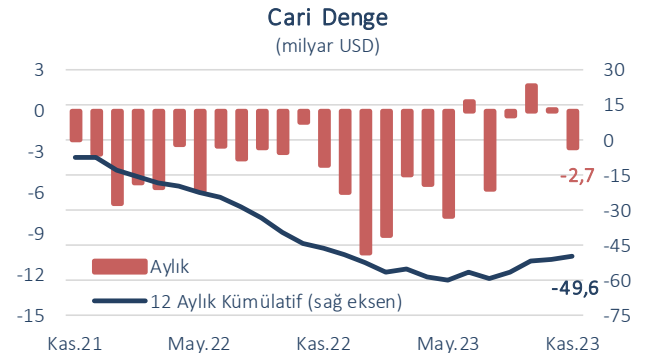
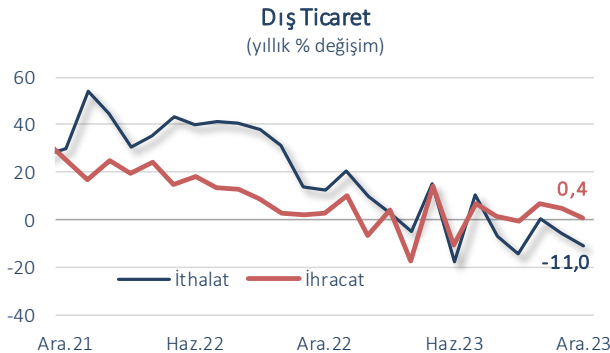
Öncü Göstergeler

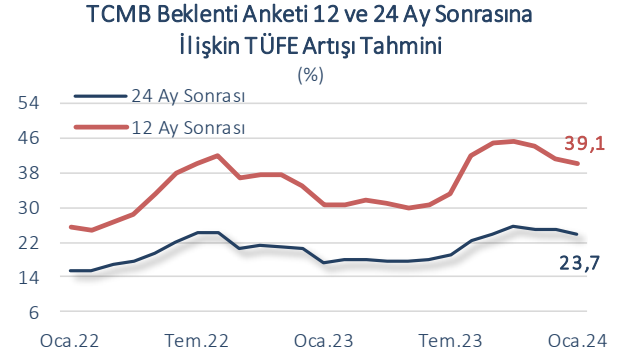
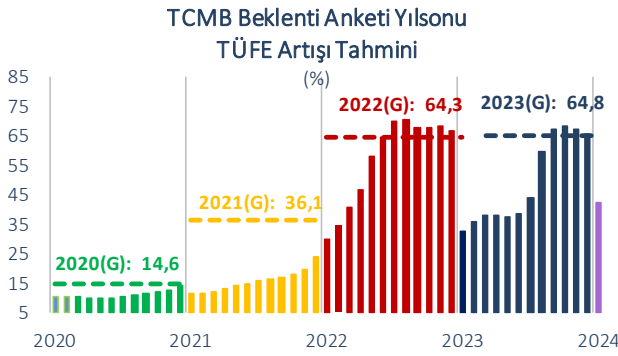
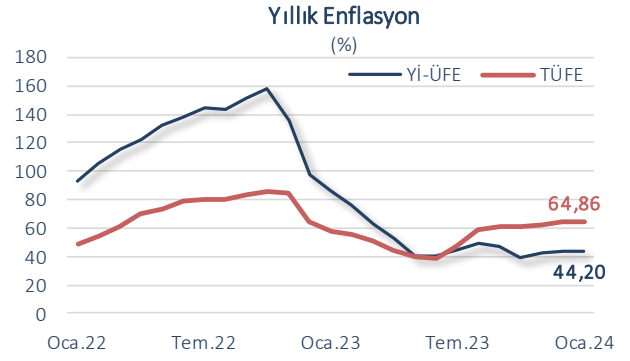
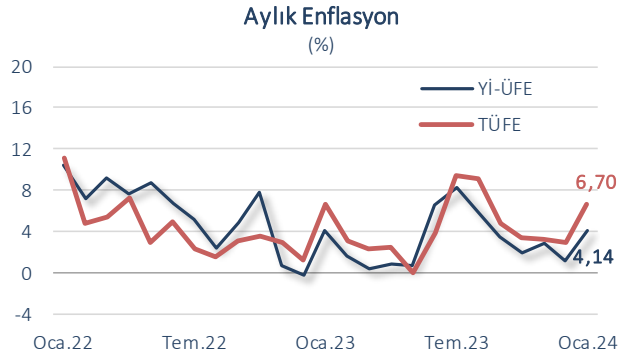
İşgücü Piyasaları

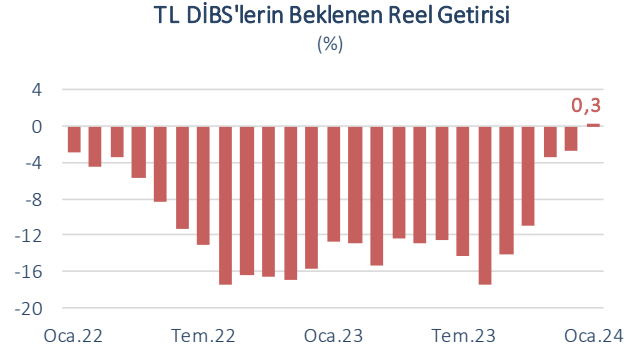
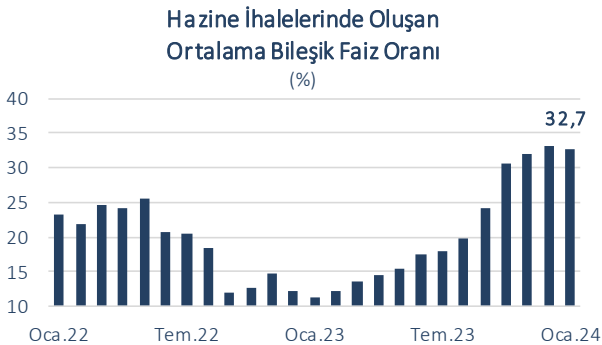
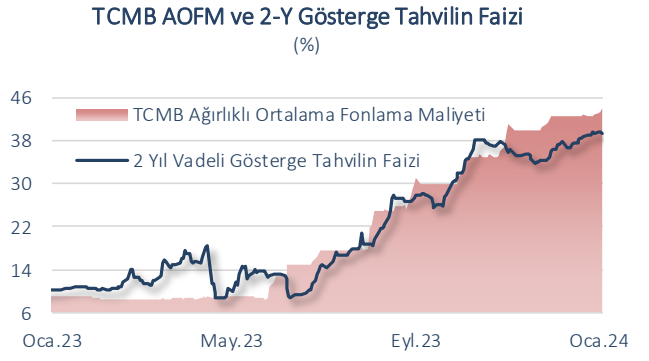
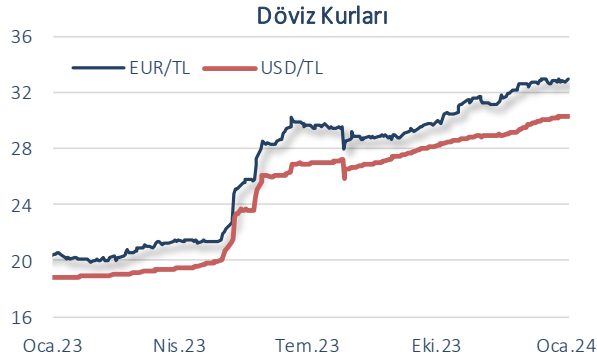
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2018	2019	2020	2021	2022	Ç1-23	Ç2-23	Ç3-23
GSYH (milyar USD)	798	760	717	808	906	246	271	295
GSYH (milyar TL)	3.761	4.318	5.049	7.256	15.012	4.643	5.505	7.681
Büyüme Oranı (%)	3,0	0,8	1,9	11,4	5,5	4,0	3,9	5,9
Enflasyon (%)						Kas.23	Ara.23	Oca.24
TÜFE (yıllık)	20,30	11,84	14,60	36,08	64,27	61,98	64,77	64,86
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	33,64	7,36	25,15	79,89	97,72	42,25	44,22	44,20
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Eyl.23	Eki.23	Kas.23
İşsizlik Oranı (%)	12,7	13,4	12,6	11,0	10,2	9,1	8,6	9,0
İşgücüne Katılım Oranı (%)	53,2	52,6	49,1	52,6	53,6	53,0	53,1	52,9
Döviz Kurları						Kas.23	Ara.23	Oca.24
TÜFE Bazlı Reel Etketif Döviz Kuru	76,3	76,0	61,9	47,6	54,9	55,3	55,2	
USD/TL	5,32	5,95	7,43	13,28	18,72	28,85	29,53	30,10
EUR/TL	6,08	6,68	9,09	15,10	19,98	31,48	32,62	32,96
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	5,70	6,32	8,26	14,19	19,35	30,17	31,08	31,53
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Eki.23	Kas.23	Ara.23
İhracat	177,2	180,8	169,6	225,2	254,1	253,8	255,0	255,8
İthalat	231,2	210,3	219,5	271,4	363,7	365,6	363,9	361,8
Dış Ticaret Dengesi	-54,0	-29,5	-49,9	-46,2	-109,6	-111,8	-108,9	-106,0
Karşılama Oranı (%)	76,6	86,0	77,3	83,0	69,9	69,4	70,1	70,7
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Eyl.23	Eki.23	Kas.23
Cari İşlemler Dengesi	-20,2	10,8	-31,9	-7,2	-49,1	-51,8	-50,9	-49,6
Finans Hesabı	1,1	5,1	-39,5	-29,0	-35,5	-52,0	-55,7	-58,7
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,9	-6,6	-4,6	-6,9	-8,7	-4,5	-4,4	-4,5
Portföy Yatırımları (net)	0,9	2,8	9,6	-0,8	13,5	-3,1	-2,6	-7,4
Diğer Yatırımlar (net)	19,4	2,6	-12,6	-21,7	-40,3	-44,5	-44,0	-45,2
Rezerv Varlıklar (net)	-10,4	6,3	-31,9	23,3	12,3	0,1	-4,7	-1,6
Net Hata ve Noksan	21,1	-5,8	-7,6	1,4	25,9	-0,1	-4,6	-8,8
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-2,5	1,4	-4,4	-0,9	-5,4	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Eki.23	Kas.23	Ara.23
Harcamalar	830,8	1.000,0	1.203,7	1.603,5	2.941,4	4.521,8	5.193,0	6.585,5
Faiz Harcamaları	74,0	99,9	134,0	180,9	310,9	537,7	632,3	674,6
Faiz Dışı Harcamalar	756,8	900,1	1.069,8	1.422,7	2.630,5	3.984,1	4.560,7	5.910,8
Gelirler	758,0	875,3	1.028,4	1.402,0	2.802,4	3.913,7	4.660,5	5.210,5
Vergi Gelirleri	621,5	673,9	833,3	1.165,0	2.353,3	3.391,5	4.060,0	4.500,9
Bütçe Dengesi	-72,8	-124,7	-175,3	-201,5	-139,1	-608,1	-532,4	-1.375,0
Faiz Dışı Denge	1,1	-24,8	-41,3	-20,7	171,8	-70,4	99,8	-700,4
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,9	-2,9	-3,5	-2,8	-1,0	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Eki.23	Kas.23	Ara.23
İç Borç Stoku	586,1	755,1	1.064,3	1.354,8	1.905,3	2.966,8	3.086,5	3.209,3
Dış Borç Stoku	481,0	574,0	773,4	1.490,0	2.127,9	3.312,0	3.489,5	3.513,2
Toplam Borç Stoku	1.067,1	1.329,1	1.837,6	2.844,9	4.033,2	6.278,8	6.576,0	6.722,5

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2018	2019	2020	2021	2022	Kas.23	Ara.23	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.347	22.540	23.519	63,9
Krediler	2.394	2.656	3.576	4.901	7.581	11.327	11.677	54,0
TP Krediler	1.439	1.642	2.353	2.832	5.110	7.623	7.894	54,5
Pay (%)	60,1	61,8	65,8	57,8	67,4	67,3	67,6	-
YP Krediler	956	1.015	1.224	2.069	2.471	3.704	3.783	53,1
Pay (%)	39,9	38,2	34,2	42,2	32,6	32,7	32,4	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	96,6	150,8	152,6	160,1	163,4	175,8	191,9	17,4
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,9	5,3	4,1	3,2	2,1	1,5	1,6	-
Menkul Değerler	477	660	1.022	1.476	2.370	3.816	3.970	67,5
PASİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.344	22.540	23.519	64,0
Mevduat	2.036	2.567	3.455	5.303	8.862	14.131	14.852	67,6
TP Mevduat	1.042	1.259	1.546	1.880	4.779	8.323	8.897	86,2
Pay (%)	51,2	49,0	44,7	35,5	53,9	58,9	59,9	-
YP Mevduat	994	1.308	1.909	3.423	4.083	5.808	5.955	45,9
Pay (%)	48,8	51,0	55,3	64,5	46,1	41,1	40,1	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	174	194	224	310	325	561	584	79,5
Bankalara Borçlar	563	533	658	1.048	1.432	2.332	2.384	66,5
Repodan Sağlanan Fonlar	97	154	255	587	540	738	723	33,9
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	421	492	600	714	1.407	1.968	2.122	50,8
Net Dönem Kârı/Zararı	54,1	49,0	58,5	93,0	431,6	535,5	603,6	39,9
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	63,7	61,5	70,9	68,0	50,5			
Krediler/Aktifler	61,9	59,1	58,6	53,2	52,8	50,3	49,6	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	14,7	16,7	16,0	16,5	16,9	16,9	-
Mevduat/Pasifler	52,7	57,2	56,6	57,5	61,8	62,7	63,1	-
Krediler/Mevduat	117,6	103,5	103,5	92,4	85,5	80,2	78,6	-
Sermaye Yeterliliği	17,3	18,4	18,7	18,4	19,5	18,3	18,8	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmaksuretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.